

12.5.2015

Kooste Simon Seipimäen ja Tikkanen tuulivoimapuiston YVA-selostuksesta annetuista lausunnoista ja mielipiteistä sekä yleisötilaisuudessa esitetyistä kysymyksistä ja vastauksista

Keminmaan kunta	Keminmaan kunta huomauttaa, että tuulivoimapuistohanke heikentää Keminmaan kunnan osalta virkistysalueen viihtyvyyttä Kivalojen alueella.
Kemin kaupunki	Kaupunginhallitus päättää todeta lausuntonaan, ettei Kemin kaupungilla ole huomautettavaa YVA-arviointiselostuksesta.
Lapin liitto	Rajakiiri Oy suunnittelee kahta tuulivoimapuistoa Simon kunnan lounaisosaan. Hankealueelle suunnitellaan yhteensä enintään 39 tuulivoimalan rakentamista. Näistä voimaloista 3 rakennettaisiin pienemmälle Seipimäen hankealueelle ja loput 36 laajemmalle Tikkanen hankealueelle. Suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaisteho olisi enintään noin 234 MW. YVA-menettelyssä tarkastellaan kolmea varsinaista tuulivoimapuistovaihtoehtoa, joista VE0 mukaisesti uusia tuulivoimaloita ei toteuteta, vaihtoehdossa VE1 Seipimäen alueelle toteutetaan 3 ja Tikkanen alueelle 19 tuulivoimalaa, vaihtoehdossa VE2 Seipimäen alueelle toteutetaan 3 ja Tikkanen alueelle 36 tuulivoimalaa ja vaihtoehdossa VE3 Seipimäen alue ei toteudu, mutta Tikkanen alueelle toteutetaan 36 tuulivoimalaa. Sähkönsiirron osalta tarkastellaan neljää vaihtoehtoa, joista vaihtoehto VEA mukaan hankealueella tuotettu sähkö siirretään hankealueelle rakennettavalta sähköasemalta 110 kV:n ilmajohdolla Taivalkosken sähköasemalle. Sähkönsiirtoreitti sijoittuu nykyisen 110 kV ilmajohdon rinnalle Simon Leipiön tuulivoimapuistoon asti, mistä sähkönsiirto erillis- tai yhteisjohtorakenteella 110 kV:n jännitteellä olemassa olevan 400 kV johdon rinnalla Taivalkosken sähköasemalle. Vaihtoehdossa VEB hankealueella tuotettu sähkö siirretään hankealueelle rakennettavalta sähköasemalta 110 kV:n ilmajohdolla uudelle, olemassa olevan 400 kV voimajohdon varteen rakennettavalle 110/400 kV sähköasemalle. VEB toteutuu vasta, kun lähialueiden tuulivoimatuotanto yhteensä ylittää 250 MW. Sähkönsiirtoreitti sijoittuu nykyisen Raasakka-Isohaara 110 kV ilmajohdon rinnalle Simon Leipiön tuuli-voimapuistoon asti, mistä sähkönsiirto yhteisjohtorakenteella olemassa olevan 400 kV johdon varteen uudelle sähköasemalle. Lisäksi vaihtoehdon toteutuminen saattaa sisältää kantaverkon nykyisen 110 kV voimajohdon ns. sisäänvedon uudelle 100/400 kV sähköasemalle. Vaihtoehto VEC mukaan hankealueella tuotettu sähkö siirretään hankealueelle rakennettavalta sähköasemalta 110 kV ilmajohdolla Kittilänjärven uudelle sähköasemalle. Sähkönsiirtoreitti sijoittuu nykyinen Raasakka – Isohaara 110 kV voimajohdon rinnalle paitsi kiertää Musta-aavan Natura-alueen sen eteläpuolelta. Sähkönsiirtovaihtoehdossa VED hankealueella tuotettu sähkö siirretään hankealueelle rakennetta-valta sähköasemalta 110 kV:n ilma-

johdolla Taivalkosken sähköasemalle. Sähkönsiirtoreitti sijoittuu uuteen johtokäytävään Tikkalan sähköasemalta pohjoiseen 400 kV voimajohtoreitille saakka, josta erillis- tai yhteisjohtorakenteella 110 kV:n jännitteellä olemassa olevan 400 kV johdon rinnalla Taivalkosken sähköasemalle.

Seipinmäen ja Tikkalan tuulivoimapuistojen ympäristövaikutusten arviointiohjelman alueella on voimassa Länsi-Lapin maakuntakaava, joka on vahvistettu ympäristöministeriössä 19.2.2014 sekä Kemi-Tornion alueen ydinvoimamaakuntakaava, joka on vahvistettu ympäristöministeriössä 30.3.2010. Kemi-Tornio alueen ydinvoimamaakuntakaavan alueelle on laadittu Kemi-Tornion alueen ydinvoimamaakuntakaavan osittainen kumoaminen. Lapin liiton valtuusto hyväksyi 24.11.2014 Kemi-Tornio alueen ydinvoimamaakuntakaavan osittaisen kumoamisen. Kaava on parhaillaan ympäristöministeriössä vahvistettavana.

Simon Seipinmäen ja Tikkalan tuulivoimapuistojen alueella ei ole voimassaolevia yleiskaavoja.

Länsi-Lapin maakuntakaavassa kaikki suunnitellut hankealueet sijoittuvat maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle Simon maa- ja metsätalousvaltaiset alueet (M 4504) sekä osittain tuulivoimaloiden alueelle Puukokumpu (tv 2387). Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden tarkoittamia tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvia alueita. Kaavamääräyksen mukaan tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muodostamiin ryhmiin ja niin lähelle toisiaan kuin se energiatuotannon taloudellisuus huomioiden on mahdollista. Poronhoitoalueella alueen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon edellytykset. Kohdetta tv 2387 koskee myös erityismääräys: Tuulivoimaloiden suunnittelussa tulee selvittää alueen pesimä-linnusto ja lintujen muuttoreitit sekä arvioida yhteisvaikutukset jo toteutuneiden tuulivoimalahankkeiden kanssa ja pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia.

Hankealueiden ja valtatie 4:n kaakkoispuolella on maakuntakaavassa osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet/kohteet Simonkylän ja Simonniemen kyläasutus (ma 8144) sekä Simojoen kulttuurimaisema (ma 8139). Alueiden kehittämisperiaatteena on säilyttää kylien kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat piirteet sekä säilyttää arvokkaat rakennukset ja rakennelmat. Seipinmäen alue kuuluu maaseudun kehittämisen kohdealueeseen Onkalo–Simonkylä–Viantie (mk 8040) ja rajautuu etelässä päärataan sekä asuntovaltaiseen alueeseen Simoniemi (AA 90). Tikkalan aluetta koskee osittain kaivostoiminnan kehittämisen vyöhyke. Seipinmäen alueen poikki kulkee Kemi-Simo alueen ydinvoimamaakuntakaavan ohjeellinen päävoimalinja. Tikkalan alueen läpi ja Seipinmäen alueen pohjoispuolelle on osoitettu voimajohto sekä moottorikelkkailureitti. Koko hankealuetta koskee Perämerenkaari-merkintä, joka on kansainvälisesti ja valtakunnallisesti tärkeä kehittämisvyöhyke. Hankealue sijaitsee poronhoitoalueella.

Arviointiselostuksessa on tuotu hyvin esille maakuntakaava, sen merkinnät ja määräykset. Tuuli-voimahanke soveltuu hyvin Länsi-Lapin maakuntakaavakokonaisuuteen.

Arviointiselostuksen mukaan tuulivoimahankkeen merkittävimpiä vaikutuksia ovat maisema-, linnusto- sekä varjostus- ja vilkkumisvaikutukset. Kaikkien selostuksessa arvioitujen vaihtoehtojen vaikutukset näiden osalta ovat hyvin samanlaisia. Sen sijaan hankkeesta porotaloudelle aiheutuvat vaikutukset ovat vaihtoehdossa VE1 vähäisemmät kuin kahdessa muussa vaihtoehdossa. Arviointiselostuksessa on arvioitu myös Seipinmäen ja Tikkalan tuulivoimapuiston keskeisimmät yhteisvaikutukset hankealueen läheisyydessä meneillään olevien tuulivoimahankkeiden kanssa. Merkittävimmät yhteisvaikutukset kohdistuvat linnustoon, ihmisten elinoloihin, porotalouteen, riistaan ja metsästykseen sekä maisemaan. Sähkönsiirtoreittien eri vaihtoehdoista aiheutuvista vaikutuksista merkittävimmät kohdistuvat kasvillisuuteen. Esitetyistä sähkönsiirtovaihtoehdoista vaihtoehto VEB:n vaikutukset kasvillisuuteen ovat vähäisemmät kuin kolmessa muussa vaihtoehdossa.

Lapin liiton viraston mielestä Seipinmäen ja Tikkalan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostus on hyvin laadittu ja selkeä. Arviointiselostus antaa kattavan kuvan hankkeen vaikutuksista ympäristöönsä.

Museovirasto

Arkeologinen kulttuuriperintö

YVA-selostuksen vaikutusarvioinnin luvussa 9 on käsitelty hankkeen vaikutuksia muinaisjäänneksiin ja YVA-menettelyä on arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta pidettävä jopa harvinaisen kattavana vaikutusarviointina, jossa tehtyjen arkeologisten selvitysten tulokset on myös otettu huomioon.

Tuulivoimaloiden vaihtoehtojen tarkastelualueilta ei ollut ennestään tiedossa muinaismuistolain (295/63) nojalla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännekohteita. Hankealueella toteutettiin arkeologinen inventointi vuonna 2014, jossa maankäytön historiaa arvioitiin monipuolisesti. Myöskään siinä ei todettu ennestään tuntemattomia muinaisjäänneksiä. Selvityksessä arvioitiin mm., että arkeologisten kohteiden sijainnin kannalta otollisimpien alueiden myöhäinen maankäyttö on metsänkäsittelyn muokkauksessa sekä maa-aineksen otossa voimakkaasti muokannut maaperää, jolloin myös mahdolliset muinaisen kulttuuritoiminnan merkit ovat hävinneet. Lisäksi hankkeeseen liittyvien voimajohtolinjojen alueilla on aiempien muista hankkeista johtuneiden arkeologisten selvitysten lisäksi tehty inventoinnit vuosina 2012 ja 2014. Linjausvaihtoehtojen lähi-alueilla on useampia arkeologisia kohteita, joihin hankkeesta aiheutuvat vaikutukset on arvioitu kattavasti selostuksessa.

YVA-selostuksesta käy myös ilmi, että sähkönsiirron VEC-vaihtoehdon arkeologista inventointia ei ole tehty hankkeen yhteydessä. Tämän linjauksen läheisyydessä on Keminmaan puolella ennestään tiedossa kaksi muinaisjäännekohteita, joiden tiedot ovat parinkymmenen vuoden takaiset. Peruskarttatiedon mukaan näistä kohteiden ”Kirkonkylä Korkiamaa” vaiheilla on tuoreehko avohakkuualue, jonka vaikutukset muinaisjäännekohteeseen ovat epäselvät. Valinnan osuessa tähän vaihtoehtoon on linjauksen arkeologinen selvitys tarpeen. Tämän vaihtoehdon vaikutukset ja niiden arviointi selvityksen avulla jäävät selostuksen vaikutusarvioinnissa puutteellisiksi.

Selostuksen perusteella hankkeen rakentamisalueet ovat myös alustavia ja muutokset niihin ovat mahdollisia hankkeen edetessä. Muutokset voivat aiheuttaa arkeologisten selvitysten täydennystarpeita alueilla, joita inventoinnit eivät ole kattaneet.

Lapin pelastuslaitos

Lapin pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa Simon Seipimäen ja Tikkalan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostukseen.

Liikennevirasto

Liikennevirasto toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Erikoiskuljetukset voivat edellyttää hankealueen tasoristeyksissä toimenpiteitä, jotka on lueteltu YVA-selostuksessa. Kuljetuksiin liittyvien mahdollisten muutostöiden tarpeesta ja toteuttamistavasta tulee neuvoa hyvissä ajoin Liikenneviraston kanssa ennen töiden aloittamista. Kuljetukset eivät saa vaarantaa raideliikenneturvallisuutta eivätkä aiheuttaa kohtuutonta haittaa raideliikenteen sujuvuudelle tuulivoimapuiston rakentamistöiden aikana. Mittavan tuulivoimapuiston rakentamisen aika on kohtalaisen pitkä.

Teiden mahdollisesta muutostarpeista tasoristeyksissä tulee noudattaa ohjetta "Tien suunnittelu tasoristeyksissä" (Liikenneviraston ohjeita 3/2012). Rataa ylitettäessä ja siinä mahdollisesti tarvittavissa toimenpiteissä tulee noudattaa Liikenneviraston ohjeita B 22 Sähkörataohjeet (Ratahallintokeskus 2009) ja B 24 Radanpidon turvallisuusohjeet, TU-RO (Liikenneviraston ohjeita 1/2012).

Suunniteltu sähkönsiirtoreitti risteää, vaihtoehtoista riippuen, useita yhdysteitä ja seututien 926. Selostuksessa mainitut tiet olisi tullut esittää selkeästi kartalla nimineen ja numeroineen. Rakennettaessa voimalinjaa on huomioitava liikenneturvallisuus ja Liikenneviraston ohje "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" (Liikenneviraston ohjeita 15/2014).

Rannikon läheisyydessä olevien tuulivoimaloiden lentoestevalojen suunnittelussa tulisi kiinnittää huomiota, etteivät voimaloiden valomerkinnät aiheuta sekaannusta merenpinnan tasolla merenkulun turvalaitteiden valoihin, tai vaikuta häiritsevästi merellä kulkevien alusten navigointiin.

Maanteiden osalta lausunnon antaa tarkemmin Lapin ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri- eli L-vastuualue.

Liikenteen turvallisuusvirasto, Trafi

Tuulivoimalat muodostavat lentoesteitä ja siten niiden vaikutus lentoliikenteeseen ja -turvallisuuteen tulee selvittää. YVA-selostuksessa on selvitetty kyseisiä asioita, tästä muutamia kommentteja ohessa.

Ilmailulaki päivitettiin vuoden 2014 marraskuussa, uusi ilmailulaki on 864/2014 ja sen lentoesteitä koskeva pykälä on nyt 158 §.

Kohdassa 21.1. mainitaan ilmailuhallinto, joka on jo lakkautettu virasto. Sen tehtäviä on hoitanut Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi vuodesta 2010 alkaen.

Kohdassa 21.1 on mainittu ja kuvassa 21.1 osoitettu Kemi-Tornion lentoaseman lähestymisalueen lentoesteiden korkeusrajoitus, joka on selityksen mukaan 218 metriä merenpinnan yläpuolella, tuulipuistot sijaitsevat lähestymisalueen sisällä. Kuitenkin myöhemmin teks6issä mainitaan, että Seipimäen alueella korkeusrajoitus olisi 260 metriä mpy ja Tikkalan alueella 277 metriä mpy. Pyydämme selvittämään kyseisen kohdan.

Puolustusvoimat, 3. Logistiikkarykmentti

Tässä selostuksessa on riittävästi otettu huomioon puolustusvoimien tarpeet.

Ennen tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämistä on saatava hyväksyntä puolustusvoimien pääesikunnalta.

Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi), määrä (enemmän) tai sijoittelu poikkeaa niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Pääesikunnan operatiivisen osaston yhteyshenkilöinä toimivat Kari Salin puh. 0299 800 ja Tomi Böhm puh. 0299 800 (puolustusvoimien vaihde).

Puolustusvoimat esittää, että alueelle laadittavaan kaavaan tulee **tuulivoimaloiden alueiden kaavamääräyksen kohdalle** oikeusvaikutteinen kaavamääräys, jonka mukaan ennen tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämistä on saatava hyväksyntä puolustusvoimien pääesikunnalta. **Määräystä ei pidä muuttaa pelkäksi lausuntopyyntövelvoitteeksi, koska se ei riittävästi turvaa puolustusvoimien etuja.**

Jatkotyö

Rakennus- ym. töitä tehdessä tulee huomioida alueella ja läheisyydessä mahdollisesti kulkevat puolustusvoimien kaapelilinjat. Mahdollisten kaapelilinjojen sijainti tulee selvittää hyvissä ajoin, vähintään viisi (5) työpäivää ennen aiottua rakentamista. Puolustusvoimien kaapelinäytöt tilataan Puolustusvoimien Johtamisjärjestelmäkeskuksen palvelukeskuksesta puhelinnumerosta 0299 818 080. Lisäksi myös Suomen Johtotieto Oy:stä on syytä pyytää kaapelinäyttö.

Kaavoituksesta mahdollisesti aiheutuvien olemassa olevien kaapelireitien siirtojen, kaapeleiden rakentamisen aikaisten suojaamisen tai muiden muutosten osalta kustannukset on kohdennettava muutoksen aiheuttajalle.

Koska kuntakaavoilla ja rakennus-/toimenpideluvilla voidaan joskus ratkaista yksittäisiä tuulivoimalakohteita, PVLOGLE esittää, että Lapin ELY- keskus myötävaikuttaisi siihen, alueen kunnat lisäisivät kunnallisiin rakennusjärjestyksiin ja tarvittavilta osin yleiskaavoihin seuraavat lauseet:

"Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista tuulivoimaloista tulee aina pyytää erillinen lausunto Pääesikunnalta koko kunnan alu-

eella. Yksittäisiä alle 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeita pientuulivoimaloita saa rakentaa, mikäli ne eivät rajoitu puolustusvoimien vakituksessa käytössä oleviin alueisiin.”

Länsi-Suomen merivartiosto

Länsi-Suomen merivartiostolla ei ole lausuttavaa arviointiselostuksesta.

Luonnonvarakeskus

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on viitekirjeellään pyytänyt Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen lausuntoa Simo Seipimäen ja Tikkalan tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Rajakiiri Oy suunnittelee kahta tuulivoiman tuotantoaluetta Simon kunnan lounaisosaan. Hankealueille suunnitellaan yhteensä enintään 39 tuulivoimalan rakentamista, joista kolme rakennettaisiin Seipimäen hankealueelle ja 36 Tikkalan alueelle. Tarkastelun kohteina on kolme vaihtoehtoa, joissa voimaloiden lukumäärä olisi 22,36 tai 39. Sähkönsiirrolle on neljä vaihtoehtoista reittiä. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen on laatinut FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos on 1. tammikuuta 2015 alkaen osa Luonnonvarakeskusta. Pyydettyä lausuntoaan Luonnonvarakeskus esittää arviointiselostuksesta toimialaansa liittyen seuraavan.

Lausunnossaan YVA-ohjelmasta Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos piti (RKTL 6931401t2O13, 3.3.2014) lintumuuton, riistaeläimistön ja metsästyksen kuvausta suppeana, toivoi perusteellisempaa näkemystä rannikoiden voimaloiden yhteisvaikutuksesta ja painotti alueiden virkistyskäytön selvittämisen tärkeyttä.

Lupaviranomainen korosti antamassaan lausunnossa (4.4.2014) useita poroelinkeinoon liittyviä selvitystarpeita, kuten tuulivoiman, kaivostuotannon ja turvetuotannon yhteisvaikutusta poronhoitoon, sekä täsmällisempää kuvausta ja vaikutuksen arviointia metsästyksestä ja riistaeläimistä. Lisäksi viranomainen painotti sitä, että asukaskyselyssä käsiteltäisiin perusteellisesti alueiden virkistyskäyttöä, mm. korvaavien alueiden tarjolla oloa rakentamisen jälkeen.

Niihin Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan esille nostamiin kysymyksiin, jotka ovat Luonnonvarakeskuksen toimialaa, on YVA-selostuksessa vastattu pääosin moitteettomasti.

Poronhoidon kuvaus ja hankkeen vaikutukset poroelinkeinoon on käsitelty perusteellisesti. Vaikka tuulivoiman tuotantoalueet eivät sijoitukaan valtion maille, hankkeesta on järjestetty poronhoitolain mukainen neuvottelu, johon osallistuivat Isosydänmaan paliskunnan edustajien ohella Rajakiiri Oy:n, Simon kunnan, Pohjois-Pohjanmaan ELYkeskuksen ja Lapin liiton edustajat. Poroneuvottelu järjestettiin yhdessä Tuuliwatti Oy:n Simon tuulivoimahankkeiden kanssa.

Riistavaikutusten arviointityön pohjaksi on haastateltu alueella toimivien neljän metsästysseuran edustajia sekä Simon riistanhoitoyhdistyksen

toiminnanohjaajaa, joka on edustanut riista-asioita myös hankkeen seurantar ryhmässä. Tiedot alueen riistakantojen vaihteluista ovat Riistakeskuksen tilastoista sekä haastatteluista. Riistaeläimiin ja metsästykseen liittyviin kysymyksiin on vastattu huolellisesti.

Perämeren rannikkoalueen tuulivoima-alueiden yhteisvaikutus voi olla merkittävä muuttaville linnuille. Perämeren pohjoisen rannikkoalueen kautta muuttavalle lajistolle tehtiin törmäysmallinnus Simon ja lin rannikkoalueelle suunniteltujen tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksesta. Suojellisesti arvokkaista ja populaatiovaikutusten kannalta herkimmistä linnuista eniten törmäyksiä tapahtuisi piekanalla, joutsenella ja metsähauhella. Mallinnuksen pohjalta hankkeiden yhteisvaikutukset alueen kautta muuttavaan linnustoon on arvioitu vähintään kohtalaisiksi, ja ne kohdistuvat voimakkaimmin muuttaviin uhanalaisiin petolintuihin.

YVA-selostuksessa ehdotukseen ympäristövaikutusten seurantaohjelmaksi on paneuduttu kiittävästi. Lintumuuton seurantaan esitetään suunnitelma niin kevät- kuin syysmuutolle. Seurannat tehtäisiin kahtena vuonna voimaloiden rakentamisen jälkeen sekä yhtenä vuonna, kun rakentamisesta on kulunut viisi vuotta. Kannatettavaa on, että nämä seurannat tehtäisiin yhteistyössä samalle muuttoreitille sijoittuvien muiden tuulivoiman tuotantoalueiden kanssa. Kuolleita lintuja etsittäisiin muuttoaikoina voimaloiden alta ja lähistöltä. Myös suojellisesti arvokkaiden pesimälajien reviirejä seurattaisiin.

Seuranta sisältäisi niin ikään systemaattisia melumittauksia. Tarvittaessa toteutettaisiin myös asukaskysely, kun voimalat ovat olleet käytössä kahden vuoden ajan. Ohjelmaan kuuluisi myös metsästysseurojen haastattelu tuulivoimaloiden käynnistymisen jälkeen, mikä on hyvä asia. Tuulivoima-alueen rakentamisen ja toiminnan aikaisia vaikutuksia porojen käyttäytymiseen ja liikkumiseen seurattaisiin tarkasti. Isosydänmaan paliskunta ja hankkeesta vastaava ovat tehneet sopimuksen GPS-pantojen käytöstä poron liikkeiden dokumentoimiseksi sekä seurantar ryhmän tapaamisesta, jossa arvioidaan pannoituksen avulla saatavaa tietoa porojen liikkumisesta ja mahdollisesti korvattavista vahingoista.

Paliskuntain yhdistys

Tuulipuiston ja sähkönsiirron vaihtoehdot sijoittuvat Isosydänmaan paliskunnan alueelle. Paliskunnan suurin sallittu eloporomäärä on 2000 ja poronomistajia oli 68 poronhoito-vuonna 2013–2014. Poronhoito on tärkeä elinkeino Simossa. Elinkeinolla on paitsi välittömiä, myös välillisiä työllisyysvaikutuksia mm. lihan ja muiden tuotteiden jalostuksessa. Poro ja poronhoito ovat merkittävä osa Pohjois-Suomen matkailuimagoa. Elinkeino merkitys syrjäkylä asuttuna pitämiseksi on myös suuri.

Poronhoidon huomioiminen tuulipuistohankkeissa

Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka turvaa poroelinkeino asemaa ja alueidenkäytöllisiä edellytyksiä. Poronhoitolaissa säädetään myös neuvotteluvelvollisuudesta suunniteltaessa valtion maita koskevia poronhoidon harjoittamiseen vaikuttavia toimenpiteitä (53 §). Myös valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) osana maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, turvaavat poronhoidon alueidenkäytöllisiä edellytyksiä. Alueella voimassa olevassa Länsi-Lapin maakuntakaavan suunnittelumääräyksissä edellytetään poronhoidon alueidenkäytöllisten toiminta- ja kehittä-

tämisedellytysten turvaamista, sekä poronhoitoon olennaisesti vaikuttavan alueiden käytön suunnittelussa poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioimista. Valtion maiden osalta edellytetään neuvotteluja asianomaisen paliskunnan kanssa. Vaikka alue ei olisikaan valtion mailla, on poronhoitolain mukaisten neuvotteluiden tyyppisiä neuvotteluita käyty hankkeissa Lapissa ja Kainuussa, sillä ne on todettu hyväksi osallistumisen välineiksi.

Poroilla on PHL 3 §:n mukainen vapaa laidunnusoikeus maan omistussuhteista riippumatta. Laidunnusoikeutta ei voi myydä tai vuokrata. Poronhoito on elinkeinona laaja-alainen maankäyttäjä; sen kannattavuus perustuu laajoihin laidunalueisiin ja porojen luontaisen laidunkieron mukaiseen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskunnan toiminnalliseen ympäristöön kuuluvat erilaiset laidunalueet (kesä-, talvi-, rykimä- ja vasoma-alueet), ja niille siirtymiseen käytettävät alueet, sekä paliskunnan poronhoitotyöhön liittyvät toiminta-alueet ja infrastruktuuri (kuljetusreitit, erotusaidat, kämpät, laidunkiertoaidat ym.). Kaikki paliskunnan alueelle tuleva uusi toiminta ja maankäyttö vaikuttavat poronhoitoon, sillä paliskunta eri osineen muodostaa yhtenäisen toimintaympäristön. Eri alueiden merkityksen suuruus vaihtelee paliskunnan sisällä. Tästä syystä maankäyttöhankkeita on aina tarkasteltava tapauskohtaisesti yhteistyössä asianomaisen paliskunnan kanssa.

Ympäristölle aiheutuvat muutokset vaikuttavat poronhoidon harjoittamisen edellytyksiin. YVA-menettely onkin keskeisessä osassa, kun hankkeen eri vaihtoehtojen vaikutuksia poronhoitoon selvitetään. Vaikutukset tulee arvioida riittävän laajasti ja yhteisvaikutukset muiden maankäyttöhankkeiden kanssa on otettava huomioon. Lähtökohdaksi arvioinnissa tulee ottaa alueen nykyinen merkitys elinkeinolle. Arvioinnissa tulee selvittää kaikkien rakennelmien (voimalat, sähkölinjat, uudet tiet ym.) ja toimintojen vaikutukset porolaitumiin, porojen laidunten käyttöön, poronhoitotöihin (muuttuminen/vaikeutuminen, turvallisuusriskit jne.) ja rakenteisiin (erotusaidat, laidunkiertoaidat ym.). Lisäksi mahdolliset poroille suoraan aiheutuvat vahingot (liikenne, tippuva jää) tulee arvioida. Kokonaisvaikutus paliskunnan porotalouden kannattavuuteen ja yhteisvaikutukset alueen muiden maankäyttöhankkeiden kanssa tulee selvittää. YVA-menettelyn porotalousvaikutusten arvioinnissa tulee käsitellä niin rakentamisen aikaisia kuin toiminnan aikaisiakin vaikutuksia. Menettelyssä tulee myös etsiä toimenpiteitä haitallisten vaikutusten lieventämiseen ja kompensointiin yhteistyössä elinkeinon harjoittajien kanssa.

YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen suhde, sekä aikataulutus on tuotava selkeästi esille ja yhteen sovitettava siten, että poronhoitolain mukaiset neuvottelut järjestetään järkevään ajankohtaan. Neuvotteluiden tarkoitus on kuitenkin tiedon vaihtamisen varmistaminen eri toimijoiden ja viranomaisten kesken. Neuvotteluiden ajankohtaa mietittäessä on syytä ottaa huomioon paliskunnan poronhoitotyöhön liittyvät kiireisimmät ajat (esimerkiksi syksyn erotukset ja kesän vasamerkintä).

Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset

Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten perusteelliseen selvittämiseen ohjaavat osaltaan laki ympäristövaikutusten arvioinnista, poronhoitolaki ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä Länsi-Lapin maakunta-

kaava. Ympäristölle aiheutetut muutokset vaikuttavat keskeisesti poronhoitoon.

Tuulipuistohanke sijoittuisi Isosydänmaan paliskunnan talvilaidunalueelle. Hankkeesta aiheutuu välittömiä laidunten menetyksiä ja sähkönsiirron rakentaminen pirstoo laidunmaita. Voimajohtoaukeat ja voimajohtojen rakenteet vaikeuttavat myös porojen kuljettamista ja aiheuttavat turvallisuusriskin maastoajoneuvoilla. Tuulivoima-alueen rakentamisen seurauksena paliskunnan kiinteitä pyyntiaitoja voidaan joutua siirtämään, mikä tarkoittaa paliskunnalle työmäärän lisääntymistä ja kustannuksia. Pyyntiaidoilla poroja kerätään lukemista, teurastuksia ja kotitarkkoihin tai muualle paliskunnan alueelle viemistä varten. Yksi mahdollinen, porotalouden kannalta vakava, vaikutus hankkeella on, että uudet aitarakennelmat ja/tai häiriö ohjaavat poroja radan varteen, missä aiheutuu vuosittain kymmeniä junaonnettomuuksia väärin suunnitellun riista-aidan vuoksi (aita tien ja radan välissä, porot jäävät radalle ja jopa 30 poroa on kuollut kerralla).

Lisäksi, mikäli porot välttävät tuulipuiston alueita häiriön (rakentaminen, voimaloiden liike, ääni, välke lentoestevaloista) vuoksi tai niitä ei voida enää käyttää poronhoitotöissä, aiheutuu laajemmille alueille ulottuvia välillisiä laidunmenetyksiä.

Poronhoitoon kohdistuvia vaikutuksia on kyseisessä YVA-menettelyssä selvitetty kattavasti. GPS-pantaseurannat on aloitettu ja PHL 53 §:n kaltainen poroneuvottelu järjestetty (huhtikuussa 2014). Paliskunnan poronhoitoon liittyvää paikkatietoaineistoa ja karttatarkasteluja on hyödynnetty selvitystä tehtäessä. Aitarakenteiden siirtämisestä ja uusien rakentamisesta on keskusteltu paliskunnan kanssa.

Isosydänmaan paliskunnalle koituva merkittävin vaikutus tulee todennäköisesti yhteisvaikutusten myötä. YVA-selostuksessa yhteisvaikutukset poronhoidon kannalta tuodaan esille, mutta jää epäselväksi, miten nämä tullaan konkreettisesti huomioimaan. Tämä on huolestuttavaa paliskunnassa, jossa on useita tuulipuistohankkeita ja muita maankäyttöhankkeita meneillään.

Mikäli tuulipuisto rakennetaan, tulee sen vaikutuksia seurata ympäristöön kohdistuvien vaikutusten lisäksi myös poronhoidon osalta, sillä tuulipuistojen vaikutuksista poroihin ja poronhoitoon ei ole kattavaa tietoa olemassa. Paliskuntakohtaisuus on aina otettava huomioon ja on muistettava, että toiminta voi myös aiheuttaa vaikutuksia, joita ei osata ennakoida. Nämäkin vaikutukset tulee niiden ilmetessä pyrkiä lieventämään ja korvata. Näitä varten tulee perustaa esimerkiksi vuosittain tai tarpeen mukaan kokoontuva vaikutusten seurantaryhmä.

Yhteydenpito paliskuntaan tulisi säilyttää YVA-menettelyn päätyttyäkin ja vaikutusten seurannasta sekä haittojen kompensoinnista tulisi sopia paliskunnan kanssa. Paliskuntain yhdistys muistuttaa, että hyvä neuvottelukäytäntö tarkoittaa sitä, että neuvotteluissa lähtökohtana on todellinen mahdollisuus vaikuttaa asioihin.

Tuulipuiston rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat haitat ja menetykset tulee pyrkiä lieventämään ja korvata Isosydänmaan paliskunnalle

täysimääräisesti. Hankkeen vaikutuksia tulee seurata. Näistä asioista tulee neuvotella ja sopia paliskunnan kanssa.

Kemi-Tornion lintuharrastajat Xenus ry:n

Kemi-Tornion lintuharrastajat Xenus ry:n mielestä Seipimäen-Tikkalan alue ei ole sopiva tuulimyllyjen sijoituspaikka, koska se sijaitsee rannikkoa seuraavalla ja Kirvesaavan kautta kulkevalla muuttolintujen keväisellä ja syksyisellä päämuuttoreitillä. Tuulimyllyt olisivat vaarana muuttolintujen lisäksi myös pesimälinnuille ja alueen halki lentäville mereltä ruokaa hakeville linnuille. Lisäksi osa tuulimyllyistä olisi liian lähellä suojelualueita.

Nykyisellä selvitystasolla ainoa toteutettavissa oleva vaihtoehto on nolla vaihtoehto, jolloin tuulivoimaloita ei rakenneta. Jos selvityksiä jatketaan ja vaikutusten kattavuusarvioita parannetaan, ainoa edes jollakin tavalla ajateltavissa oleva vaihtoehto on **vaihtoehto 1 (VE 1) siten, että myllyjä vähentämällä muodostetaan selkeä muuttoreitti Kirvesaavan suuntaan. Yhtään tuulimyllyä ei pidä rakentaa ns. Torviaavan maantien pohjoispuolelle eikä linjan Mustajärvi-Rajastenoja-Harjula länsipuolelle.**

Yleisiä kommentteja

-Kemi-Tornion seudun lintuharrastajien haastattelut ovat olleet satunnaisia ja puutteellisia.

-Metsähallituksen uhanalaislajiseuranta ja Luonnontieteellinen keskusmuseon sääksi- ja petolintuseuranta eivät koske kuin kohdealueella aikaisemmin pesineiden petolintujen pesintää.

-Lintuatlas 2006-2010 tiedot alkavat olla osaksi jo vanhentuneita ja puutteellisia.

Linnustoselvitykset

Seipimäen -Tikkalan tuulimyllypuisto sijaitsee keskellä muuttolintujen keväistä ja syksyistä päämuuttoreittiä. Suunniteltu puisto katkaisee tehokkaasti muuttolintujen päälentosuunnan sekä keväällä että syksyllä luoden näin suuren riskin varsinkin matalalla muuttaville linnuille (joutsen, hanhet, maa- ja merikotka, mehiläishaukka ym).

Kevätmuutontarkkailua on tehty yhtenä kesänä ja vain 10 päivänä kohdealueen ulkopuolelta Kemin Holstinharjulta, mistä käsin muuttavien lintujen etäisyyttä ja sijaintia kohdealueella on vaikeata määrittää.

Lentokorkeuden arviointi 4-10 kilometrin etäisyydeltä on tätäkin ylimalkaisempaa eikä se anna siksi luotettavaa kuvaa muutosta kohdealueella. Kevään 2014 havaintopäivistä osa oli niin tuulisia ja kylmiä, että tehdyt muuttohavainnot noilta päiviltä jäävät kauaksi hyvien muuttopäivien havaintomääristä. Tehtyjen selvitysten perusteella ei voi tehdä luotettavia johtopäätöksiä. Kevätmuuton seuranta tehtiin joutsenen ja maa- sekä merikotkan muuton kannalta väärään ajankohtaan eli liian myöhään ja mehiläishaukan sekä arktisten vesilintujen (alli, mustalintu, pilkkasiipi,

kuikkalinnut, arktiset hanhet) osalta aivan liian aikaisin, jolloin tulokset eivät voi olla yleispäteviä.

Muuttoselvitys ei huomio millään tavalla alueen länsi- ja pohjoispuolisten soiden vetovoimavaikutusta joutsenen, kurjen, metsähanhen, kahlaajien sekä sorsa- ja petolintujen muuttoon tuulimyllyalueen halki. Suot sulavat keväällä aikaisin, minkä vuoksi niiden yläpuolelle muodostuu lintujen suosimia nousevia ilmapirtauksia, termiikkejä. Lisäksi etenkin **isot sulat suot, kuten Kirvesaapa, ovat tärkeitä kaikkien lintujen muuttoreittejä sekä lepo- ja ruokailualueita**. Kirvesaavalle suuntautuva vilkas muutto kulkee suureksi osaksi suunnitellun myllyalueen halki. Tuulimyllyalueella tapahtuu myös päivittäin myllyalueen ulkopuolella pesivien vesilintujen ja isojen petolintujen ruokailu- ja saalistuslentoja.

Muuttavat linnut joutuvat lentämään lin-Kuivaniemen-Simon rannikolla olevien 6-7 tuulimyllypuiston halki. **Tuulimyllypuistojen negatiivinen yhteisvaikutus lintujen muuttoon on huomattava, eikä sitä ole käsitelty riittävän kattavasti. Kevätmuuton selvitystä on siksi vielä jatkettava luotettavan kuvan saamiseksi.**

Syysmuuttoa on seurattu 10 päivänä syksyllä 2013 (22.8.-10.10.). Ajankohta on maakotkan ja osittain myös joutsenen muuton kannalta liian aikainen. Syysmuuton loppupäätelmät eivät ole kattavia, minkä vuoksi **seurantaa on jatkettava koko syysmuuton ajanjaksolta.**

Pesimälinnustoselvitys ei anna kohdealueen suuren pinta-alan ja selvityksen muutaman päivän keston takia riittävän luotettavaa kuvaa alueella todella pesivästä linnustosta, ei vaikka saadussa aineistossa on joitakin arvokkaitakin havaintoja. Selvityksen ylimalkaisuutta kuvaa, että useat alueella pesivät harvalukuiset ja uhanalaiset lintulajit on päätelty vain alueella mahdollisesti tai todennäköisesti (mutta ei varmasti) pesiviksi lajeiksi. Tällaisia lajeja ovat mm. metsähanhi, laulujoutsen, mehiläishaukka, varpushaukka ja palokärki sekä myyrävuosina varsinkin hii-rihaukka, sinisuohaukka, tuulihaukka sekä helmipöllö. Montaa kohdealueella usein pesivää lajia ei ole lainkaan tavattu eikä niitä mainita: esimerkiksi Hirvijärven alueelta puuttuvat huuhkaja, varpuspöllö, suopöllö, lapinpöllö, hiiripöllö, kanahaukka ja pohjantikka. **Pesimälinnuston selvitystä on jatkettava vähintään kahtena kesänä, jotta se antaisi luotettavan kuvan erilaisten kesien pesimälinnustosta.**

Pöllöselvitys tehtiin yhtenä yönä keväällä 2014. Sitä ei toteutettu myyräkannan huippuaikana, kuten selvitys väittää. Huippu Lapissa Metlan arvion mukaan on kesällä 2015. Arviota tukevat tämän vuoden helmimaaliskuussa tehdyt runsaat havainnot. Tiedot pesivistä pöllölajeista ja pöllökannan suuruudesta ovat pahasti puutteellisia! **Pöllöselvitystä tulee jatkaa ainakin 1-2 hyvänä pöllövuotena todellisen kuvan saamiseksi.**

Erittäin suuri puutos on, että selvitys huomioi vain kohdealueella pesivät lajit, mutta ei kohdealueen ympärillä tai sen välittömässä läheisyydessä pesiviä lajeja. Niitä ei noteerata Metsähallituksen muutaman harvalukuisen uhanalaislajin eikä varsinkaan Luonnontieteellisen keskusmuseon seurannoissa. Näitä lajeja ei siis tässä pesimälinnuston kartoituksessakaan ole löydetty eikä huomioitu.

Niinpä selvitys kertoo, että kohdealueella on ollut neljä kalasääsken pesää, jotka ovat nyt pudonneet. Mainitut 4-5 reviiriä ovat edelleen hengissä, mutta ne ovat siirtyneet 2-7 kilometriä länteen tai pohjoiseen. Näiden reviirien sääkset kalastavat merellä, vain pienessä määrin Kemi-, Viantie- ja Akkunusjoella. Linnut lentävät monta kertaa päivässä tuulimyllyalueen läpi merelle kalaan ja takaisin. Lentokorkeus pesiltä lähdettäessä tai pesälle laskeutuessa on matala eikä se juurikaan ylittäne tuulimyllyn siipien 240 metrin korkeutta. Läheisten ja kauempienkin soiden kaakkurit kalastavat nekin lähes yksinomaan merellä ja ovat lentäessä samanlaisen törmäysuhan alaisia. Seudun harvalukuisat maa- ja merikotkat sekä muuttohaukat partioivat säännöllisesti pesänsä lähialueilla, varsinkin Tikkalan tuulimyllyalueella. – Tuulimyllyalueella tai heti sen ulkopuolella pesivät, mutta alueella saalistusmatkoilla liikkuvat linnut joutuvat tuulimyllyn uhkaamiksi monta kertaa päivässä, paljon useammin kuin alueen yli kaksi kertaa vuodessa muuttavat linnut. **Tuulimyllyalueen vieressä pesivän linnuston tai myllyalueen läpi jatkuvasti lentävän pesimälinnuston selvitys läpikulkuliikenteestä tulee ehdottomasti suorittaa jo ennen lupien myöntämistä.**

Tehdyssä kohde- ja sen lähialueen pesimälinnustokartoituksessa on vielä paljon aukkoja ja parantamisen tarvetta. Pesivät linnut liikkuvat useimmiten matalalla törmäyskorkeudella, minkä vuoksi ne altistuvat päivittäin törmäysonnettomuuksille.

Tuulimyllypuiston rakentamisen vaikutukset läheisten Natura- ja soidensuojelualueiden linnustoon puuttuvat tai ovat kovin ylimallaiset. Myllyjä ei saa rakentaa kahta kilometriä lähemmäksi suojelualueita. Vaikutukset suojelualueiden linnustoon tulee selvittää, ja asiasta tulee kuulla luonnonsuojeluviranomaisia ja paikallisia lintuharrastajia ennen johtopäätösten tekoa.

Lajikohtainen törmäysriski

Lintujen tuulimyllyn väistämisestä ei ole tutkittua tietoa koskien Suomen muutto- ja pesimälintuja, joten lintujen 95 % suuruinen tuulimyllyn väistämisarvio ei perustu mihinkään virallisiin tutkimuksiin. Kohdan Törmäysmallinnus (s. 136) koskee muuttavaa linnustoa, mutta ei siis pesimälinnustoa. Metsähanhen sekä suurten ja keskisuurten petolintujen törmäysriski on 6-8 % luokkaa. Muuttolintujen tuulimyllyn 95 % väistämisolettamuksellakin 10 vuodessa tuhoutuu noin 0,5 % muuttavista maa- ja merikotkista, sääksistä ja mehiläishaukoista. Pesimälinnuston törmäysarvio puuttuu täysin. Törmäysriski on aivan liian suuri ottaen huomioon alueen vähälukuisen petolintu- ja metsähanhikannan, varsinkin jos lasketaan useiden eri tuulimyllypuistojen yhteisvaikutukset. Törmäysriski on suuri uhka tuulivoimapuiston lähellä olevien NATURA- ja suojelualueiden maa- ja merikotkille, sääksille, haukoille, metsähanhille ja kuikkalinnuille. Mikäli rakentamiseen kaikesta huolimatta päädytään, tuulimyllyalueelle tulee jättää muutto- ja läpikulkureittejä lintujen mahdollisimman riskittömän läpikulun turvaamiseksi.

Fingrid

Fingrid Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua arviointiselostuksesta. Selostuksessa käsitellyt tuulivoimapuistojen liityntävaihtoehdot vastaavat Fingridin ja hankevastaavan käymiä keskusteluja. Yhtiöllä ei ole näin ollen kommentoitavaa laaditusta arviointiselostuksesta.

Kyseessä olevien tuulivoimahankkeiden arviointiselostuksesta todetaan seuraavaa:

21.2.2 Viestintäyhteydet

Digita Oy:n YVA-ohjelmasta antaman lausunnon mukaan Simon Seipimäen ja Tikkanen suunniteltujen tuulivoimaloiden läheisyydessä sijaitsee kotitalouksia, joissa on antenni TV-vastaanotto. Hankealueiden läheisyydessä antenni TV-vastaanotto tapahtuu noin 40-50 kilometrin etäisyydeltä sijaitsevalta Tervolan pääasemalta sekä Simon (2-10 kilometrin) täyteasemalta. Suoraan suunnitellun tuulipuistoalueen läpi ei Digitan lausunnon mukaan aiheutaa häiriötä antenniTV-vastaanottoon. Tuulivoimalat eivät häiritse lausunnon mukaan Digitan tiedonsiirtoyhteyksiä (linkkejä).

21.3 vaikutusten lieventäminen

Maanpäällisessä televisioverkossa tuulipuistosta aiheutuva katvealue voidaan poistaa optimoimalla lähetysverkkoa tai lisäämällä uusi alilähtin. Yksittäistapauksissa voidaan siirtyä satelliittivastaanottoon. Tuulivoimala katkaisee radiolinkin yhteyden, jos se osuu näkösuoralle. Ainoa vaihtoehto on siirtää radiolinkki. Tämä on normaali käytäntö, jos iso este kuten rakennus tai metsä katkaisee yhteyden. (Viestintävirasto 2014.)

Lapin ELY-keskus mainitsee lausuntopyynnössään, että lausunnossa on todettava, miltä osin arviointiselostus ei ole riittävä. Digita toteaa, että arviointiselostus ei ole vaikutusten lieventämisen osalta riittävä.

Koska Simon kunnan lounaisosaan suunnitellut tuulivoimapuistot voivat haitata antenni-tv:n vastaanottoa, esitämme, että vaikutusten lieventämiseksi

- hankevastaava on esitettävä suunnitelma valtakunnallisen radio- ja tv-verkon häiriöiden poistamiseksi; ja
- osayleiskaavassa täsmennetään, että hanketoimija häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden korjaamisesta aiheutuvista kustannuksista.

-

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LVM 10/2014 vp- HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriöissä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa –periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta.

Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energialähteenä. jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv- lähetyss asemien jälkeen rakennetut tuulivoimalapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv- vastaanottoon.

Mielipiteet

Mielipide 1

Suunnitellut tuulivoimapuistoalueet ovat tulossa liian lähelle olemassa olevaa asutusta. YVA:ssa todetaan seuraavasti:
Seipimäen hankealuetta lähimmät asuinrakennukset ja loma-asunnot sijaitsevat alle puolen kilometrin etäisyydellä hankealueen rajasta. Tikka-

lan hankealuetta lähimmät asuinrakennukset ja loma-asunnot sijaitsevat alle kilometrin etäisyydellä hankealueen rajasta Torviaavantiin varressa. Alle puolentoista kilometrin etäisyydelle Seipimäen hankealueesta sijoittuu 127 asuinrakennusta ja 74 lomarakennusta ja Tikkanen hankealueesta 49 asuinrakennusta ja 39 lomarakennusta. Hankealueiden puolentoista kilometrin lähialueet menevät osin päällekkäin, joten yhteensä hankealueiden ympäristössä tällä etäisyydellä sijaitsee 166 asuinrakennusta ja 90 lomarakennusta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on lausunnossaan STM/2593/2013 ottanut kantaa Varsinaissuomen tuulivoimavaihtoehtomaakuntakaavaan seuraavasti: "Ota huomioon edellä mainittu ja se, että tuulivoimaloiden tuottaman pienitehoisuuden melun terveyshaittoista on vielä erittäin vähän tietoa sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että maakuntakaavoituksessa tuulivoimala-alueiden suojavyöhyke lähimpään asutukseen tulisi olla 2 km."

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto, jota voidaan pitää yleisohjeena tuulivoimala-alueiden sijoittamiseksi asutuksen läheisyyteen, on jätetty kokonaan huomioimatta ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Tuulivoimalakäyttöön kaavoitetun alueen rajat tulisi sijaita vähintään 2 km etäisyydellä lähimmästä asutuksesta.

Mielipide 2

Vaadimme, että arviointiohjelmassa kiinnitetään huomiota seuraaviin kohtiin, jotka ovat mielestämme arvioitu väärin perusteiden ja liian pintapuolisesti.

1) Vaikutukset ihmisiin ja elinoloihin VE 1-3

Kohta 8.6.4 Tuulivoimapuiston vaikutukset "lähialueelta" tarkasteltuna (etäisyys tuulivoimaloilta noin 0-5 kilometriä)

Näkymä analyysissä ei ole arvioitu voimaloiden näkymistä Maksniemen taajamaan ja niiden vaikutuksia maisemaan. Myöskään lentoestevalojen vaikutusta Maksniemen kylän asukkailla ei ole mallinnettu, eikä myöskään valokuvasoitteita ole tehty Maksniemen kylältä, vaikka lähin tuulivoimala on alle kilometrin etäisyydellä vakituista asukkaista.

2) Meluvaikutukset ja melumallennus kohta 2.1.1

Äänenpainetasot on mallinnettu käyttäen napakorkeuksiltaan 137 m korkeita voimaloita. Lähtötietoina eli referenssivoimalana on käytetty tuulivoimalaitosvalmistajan Vestas V126 voimalaa, jonka nimellisteho on 3.3 MW ja joiden roottorin halkaisija 131 m. Melumallennus on virheellinen, koska suunnitelmissa on teholtaan 3-6 MW:n voimalat, joiden napakorkeus on 140-160 m ja roottoriympyrän halkaisija 120-170 m joten kokonaiskorkeus on 200-240 m.

Tämän lisäksi toisiaan lähekkäin olevat voimalat summaavat toisiaan ja synnyttävät kakofoniaa. matalataajuiset äänien vaimentuminen ei ole raportissa totuudenmukainen. Esim. ilmakehässä yhden kilometrin edennyt ääni on tänä aikana vaimentunut 2000 Hz:n taajuudella noin 9 dB, mutta 100 Hz:n taajuudella vaimentuma on noin 0 dB (Siponen D., Valtion teknillinen tutkimuskeskus, tammikuu 2012.) Alle 200 Hz ääniväriähtelyitä ihminen aistii myös kehon välityksellä. Alla perusteet FCG:n matalataajuisen melun mallinnuksen virheellisyydestä.

Pöyryn selvityksessä Raahen eteläisistä voimaloista todetaan lisäksi: Pöyry Consulting on selvittänyt Raahen eteläisten tuulivoimaloiden YVA-selostuksessa (52K30045.49, marraskuu 2012) Raahen itäisten ja eteläisten tuulivoimaloiden yhteisvaikutuksia. **Verrattaessa FCG:n ja Pöyryn saamia tuloksia melun leviämisen on merkittäviä ristiriitoja: FCG:n esittämissä mallinnustuloksissa melun leviäminen (35-45 dB) on esitetty** kauttaaltaan reilusti yli puolta lyhyemmäksi kuin Pöyryn laskelmissa. Pöyryn laatimien melumallinnusten tulos on linjassa myös Inkoosta (Pöyry Consulting Oy) ja Haminasta (Promethor OY) tehtyjen mittaustulosten kanssa. Haminassa kyseisen (yhden) 3 megawatin voimalan (pyyhkäisykorkeus 150 m) aiheuttama sisämelu ylitti STM:n Asumisterveysohjeen rajat asuinhuoneistoissa 1100 metrin päässä voimalasta. Voimalasta 600 metrin päässä sijainneessa mittausparakissa, joka markkeerasi kevytrakenteista loma-asuntoa, melu oli vielä suurempi (mittaustuloksen perusteella yli 50 dB, voimalan toimiessa nimellistehollaan)

3) Tuulivoimahankkeen vaikutus maisema-alueeseen ja lähellä sijaitseviin Natura-alueisiin

YVA-selvitys, kohta 3.1

Tuulivoimala "puisto" on teollisuusalue, joka hallitsee näkymää 10-15 km alueelle ja sijaitsee Natura alueet SL 4052 MUSTA-AAPA ja KIRVES-AAPA n. 1-1,5 kilometrin etäisyydellä. Jo pelkästään tuulivoimaloiden ulkoinen olemus heikentää Natura alueen merkitystä ja sotii Naturan tarkoitusta pyrkiä säilyttämään luonnon monimuotoisuutta vastaan. Myös voimaloiden melu on hallitseva ja häiritsevä elementti suurella osalla Natura-alueesta.

Yhdessä meluvaikutusten, ympäristön dominanssin, varjovälkkeen ja lentoselvitysten välkkeen kanssa nämä muodostaisivat suuren teollisuusalueen, jolla on suuri vaikutus myös läheisiin Natura ja muihin suojelu alueisiin. Lisäksi suunnitteilla olevien VE 1-3 tuulivoimalat tulevat erittäin selkeästi näkymään saaristoon, mikä on ristiriidassa maakunta-kaavan Perämeren saariston kehittämisen kanssa:

(Länsi-Lapin maakuntakaava mv 8410 PERÄMEREN SAARISTOT) Kehitetään yhteistoiminnallisena kokonaisuutena, saaristo- ja rannikkoalueen matkailu- ja ohjelmapalveluita tarjoavana ympäristövuotisena kalastus-, virkistys- sekä luonto- ja kulttuurimatkailun kohdealueena, yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ja Ruotsin kanssa.

Simon edustan saaristo on kulttuurihistoriallisesti arvokasta maisema-aluetta jota suunnitellut tuulivoimaloiden silhuetit hallitsevat ristiriitaisesti, herkkää maisema-aluetta rikkoen.

4) Vaikutukset linnustoon

Tuulivoimaloiden yhteisvaikutusta ei ole voitu arvioida selvityksessä todenmukaisesti alueella pesivien lintujen ja eläinten elinolosuhteisiin tulevien muutoksien osalta.

Alueella on tavattu merikotkia, maakotkia ja muuttohaukkoja, kuten YVA-selvityksessäkin todetaan. Lisäksi Kirvesaavalla pesii kaksi uhanalaista lintulajia. Mielestämme tulisi varmistaa varsinkin, ettei mahdollinen tuleva tuulivoimateollisuusalue tule merikotkien pesimäalueelle. Suunniteltu tuulivoimala-alue on pesivän linnuston merialueella ruokailien lentoreitillä jota ei ole huomioitu riittävästi. Kaiken lisäksi raportissa käytetty mallinnus lintujen törmäyskuolemista perustuu liian paljon olettamuksiin. Muun muassa mallinnukset on tehty olettamuksella, että 95 % linnuista väistää tuulivoimaloita. Tämä päiväpetolintujen osalta ei pidä paikkaansa, koska niille ei luontaista pelätä tai varoa ilmasta tulevaa uhkaa kohtaan. myös muille muuttolinnuille tämän koko luokan tuulivoimala-alueen vaarat ovat oletettu liian pieneksi, koska alue sijaitsee keskeisellä linjalla ja lintujen muuttoreitillä ja havainnointiin käytetty aika on vähäinen.

Tutkimuksessa verrokkina käytetty Band-mallinnus olettaa, että
(1) voimalat ovat suorassa rintamassa lintujen lentosuuntaa vastaan,
(2) voimaloiden roottorien lavat ovat kohtisuoraan lintujen lentosuuntaa
Estevaikutukset ja tuulivoimaloiden sijoittelu
Raportissa mainittu Hörneforsin tuulivoimapuisto on kuuden 2 MW voimalan puisto (tuulimyllyn kokonaiskorkeus 140 m) jonka vaikutuksia ei ole verrattavissa tämän kokoiseen puistoon.

5) Tuulivoimala-alueen turvallisuus

Kohta 22.1.1 Talviaikainen jään muodostuminen ja tuulivoimalan turvallisuus

Talviaikaan jäätä saattaa muodostua tuulivoimalan kiinteisiin rakennelmiin sekä lapoihin voimalan toimintataukojen aikana. Kiinteisiin rakennelmiin muodostuva jää putoaa irrotessaan suoraan voimalan alapuolelle, mutta pyörivistä lavoista irtoava jää voi lentää kauemmas ja aiheuttaa vahinkoa. Lavoista irtoava jää kuitenkin yleensä jää roottorin halkaisijan sisäpuolelle, eli tässä tapauksessa noin 85 metrin säteelle.

Maailman suurin tuuliturbiinivalmistaja, tanskalainen Vestas, kehottaa V90 turbiinin (2 MW) huoltokäsikirjassa omia työntekijöitään välittämään tarpeetonta oleskelua 400 metriä on usein käytetty suojaetäisyys tuulivoimaprojekteissa. Taktisista syistä suojaetäisyyden pinta-ala lieene jätetty pois, koska 400 metriä eli 50 hehtaaria turbiinia kohden kuulostaa ikävältä. Käytännössä tämä merkitsee, että koko tuulivoimapuiston alueella (n.2400ha) on vaarallista liikkua syyskuu-huhtikuu aikavälillä.

Joulukuussa 2011 englantilainen lehti Daily Telegraph uutisoi, että viimeisen 5 vuoden aikana yksistään Englannissa on sattunut 1500 tuuliturbiinionnettomuutta, joissa osa on vaatinut myös sekä kuolonuhreja että vakavia loukkaantumisia. Nämä luvut sisältävät brittiläisen ammatunionin (Renewable UJ) mukaan neljä kuolonuhria ja yli 300 loukkaantunutta työntekijää.

Linkki raporttiin

<http://www.caithnesswindfarms.co.uk/accidents.pdf>

Pohjois-Ruotsissa Arjeplogissa tilanne oli vuodenvaihteessa 2012-2013 niin paha, että suuri tuulivoimala-alue jouduttiin sulkemaan 6 viikoksi,

koska henkilökunta kieltäytyi työskentelemästä alueella. Saamelaisia kiellettiin olemasta alueella. Suurimmat siivistä irtoavat jäälohkareet olivat jopa 60 kg painavia:

"Sama ongelma toistuu talvesta talveen. Jäätä poistetaan monilla eri tavoilla, mutta vielä ei ole löytynyt menetelmää, joka sekä poistaa ongelman kokonaan ja olisi vielä kustannustehokas", kertoi Ruotsin tuulivoimatekniikan keskuksen SWPTC:n puheenjohtaja Mathias Rapp Ruotsin television (SVT) haastattelussa. Jään vaaraa on arvioinut kattavasti mm. Ramboll Oy 20.12.2011 tekemässään selvityksessä Rauman kaupungille 2-3 MW:n voimaloista, joiden napakorkeus on 120 m ja roottorin halkaisia 90 m. Sen mukaan Raumalla "...jäähdytisolosuhteet ovat olemassa lähes kaikkina päivinä joulukuusta maaliskuuhun (4kk)" Huomioitavaa on että Rauma n. 500km etelämpänä kuin Simo.

Raportissa arvioidaan, että noin 50 % roottorien lavoista irtoavista jääkappaleista voi lentää yli 200 metrin päähän ja 20 % 350-600 metrin päähän voimaloista. Edelleen todetaan, että tieteellisten tutkimusten perusteella lentomatkan maksimipituuteen vaikuttaa ensisijaisesti roottorin pyörimisnopeus sekä sen asento jääkappaleen irtoamishetkellä. Voimaloiden lapojen kärkinopeus on pyörimisnopeudesta riippuen 200-300 km/h. ääritapauksissa jääkappaleiden lentomatka voi raportin mukaan olla jopa 900 metriä. Selvityksen mukaan ne ovat tyypillisesti painoltaan alle 1 kg.

6) Vaikutukset kohteen rakennusaikana

Lähimmät yksityismaat suojelualueet, Huurtela ja Metsävainio, sijoittuvat noin 800 ja 1000 metrin etäisyyksille Tikkanan hankealueen lähimmistä voimalan rakennuspaikoista. Kokonjärvi-Korpinjängän soidensuojeluohjelman kohde sijoittuu noin 650 metrin etäisyydelle Tikkanan hankealueen lähimmästä voimalan rakennuspaikasta.

Alueella rakennettava pysyvän tieverkoston ja niiden ojituksien, tuulivoimaloiden perustusten ja nosturikenttien raivausten vaikutukset on arvioitu liian myönteiseksi myös puiston välittömässä läheisyydessä oleville em. suojelualueille, ja niiden virkistyskäyttöön sekä luonnon tasapainoon. raportin selvityksen mukaiset vaikutukset ovat mallinnuksessa käytettyjen yksittäisten voimaloiden vaikutuksia vähätteleviä arvioita koska, tämän kokoluokan tuulivoimala-alueita ei ole näillä leveyspiirillä ennen rakennettu.

Hankkeen arvioitu rakentamisaika on noin kaksi vuotta koostuen kahdesta rakentamiskaudesta. Rakentaminen painottuu todennäköisesti arkipäiviin.

Tuulivoimalahankkeen rakentamisen aikainen liikennetuotos syntyy teiden rakentamisesta ja parantamisesta sekä tuulivoimaloiden rakentamisesta, johon kuuluvat rakennuspaikan, perustusten ja itse tuulivoimalan rakentaminen. Tuulivoimapuistoihin saapuvien kuljetusten kokonaismäärä vaihtoehdossa VE1 on noin 7 700 – 9 500 kuljetusta, vaihtoehdossa VE2 noin 13 700 – 16 900 kuljetusta ja vaihtoehdossa VE3 noin 12 800 – 15 800 kuljetusta. Kaikissa hankevaihtoehdoissa kuljetuksista noin 60 % on kiviaineskuljetuksia.

Jos rakennusaikainen liikenne n 110 ajoneuvoa vuorokaudessa (ve3) kahden vuoden aikana tuhoaa alueella pesivien linnuston ja tuulivoimapuiston alueen kasvillisuuden, luontotyyppien herkkyys muutokselle on suuri ja muutos on pysyvä. Eläimistön karkottaminen on myös hyvin todennäköistä. Raportissa arvioitu vaikutus on jo pelkästään raskaan ajoneuvoliikenteen osalta selkeästi alakanttiin. Suunnitelmien toteutuminen merkitsisi voimakasta maastonmuokkausta laajalla alueella, jonka palautuminen on erittäin epätodennäköistä voimaloiden toiminnan aikaisen vaikutusten vuoksi.

7) Naapurussuhdelaki

Voimalat ovat naapurussuhdelain vastaisia koska niiden tuottamat melu ja erilaiset valoilmiot aiheuttavat kohtuutonta räsitystä asukkaille ja asunympäristölle.

Näiden yllämainittujen seikkojen johdosta vaadimme, että ympäristöarviointia tarkennetaan ja alueen kaavoitushanketta lykätään toistaiseksi.

Mielipide 3

Mielipide Simon Seipinmäen ja Tikkalan tuulivoimapuistojen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta:

Omistamamme ja vakituksessa asuinkäytössämme oleva kiinteistö Toukola, osoitteessa Torviaavantie 39, sijaitsee suunnitellun Tikkalan tuulivoimapuiston välittömässä läheisyydessä. Suunnitelluista tuulivoimaloista peräti viisi sijoittuu reilusti alle kahden kilometrin etäisyyteen kiinteistöstämme, etäisyyden lähimpään ollessa alle 1 300 metriä.

Koemme, että tuulivoimapuisto suunnitellussa laajuudessaan aiheuttaisi merkittävää maisema-, melu-, välke-, valo- ja varjostushaittaa vaikuttaen hyvin negatiivisesti elinoloihimme ja asumisviihtyvyyteemme. Hiljainen ja rauhallinen asuinympäristö muuttuisi täysin toisenlaiseksi. Tuulivoimaloiden aiheuttama jatkuva, matalataajuinen meluhaitta on myös terveysriski.

Mielestämme on kohtuutonta, että tuulivoimaloita sijoitetaan liian lähelle asuinkiinteistöjä. Melumallit ovat erittäin kiistanalaisia, niitä ei pidetä luotettavina. Välke ja lentoestevalot ovat erityisen häiritseviä. Tuulivoimapuiston reunimmaisiiin, hyvin lähelle kiinteistöämme suunniteltuihin voimaloihin vaadittaisiin suunnitelman mukaan suuritehoinen, välkkyvä lentoestevalaistus joka näkyisi erityisen hyvin myös lähiympäristöön. Huolimatta hyvin läheisestä sijainnista kiinteistömme osalta ympäristövaikutusten arvioinnissa ei ole tehty valokuvasovitteita. Meillä on avointa maastoa, peltoaukeamaa, joten tuulivoimalat ja niiden valaistus näkyisivät selvemmin kuin suljetummassa maastossa.

Koemme, että Tikkalan tuulivoimapuisto toteutuessaan aiheuttaisi meille kohtuuttoman suuren elinympäristön muutoksen ja asumisviihtyvyytemme vähenisi oleellisesti. Vastustamme hankkeen toteuttamista.

Yleisötilaisuudessa esitetyt kysymykset ja vastaukset:

Marja Anttonen: Missä laajuudessa poroselvityksiä tehdään Rajakiirin YVA:n yhteydessä?

Kari Kreus: Poroselvitys laaditaan tulevan kesän aikana. Selvityksissä hyödynnetään olemassa olevia kartta- ja haastatteluaineistoja. Paliskunnan edustajia haastatellaan Rajakiirin tuulivoimapuistohankkeen suunnittelun edetessä, kun tarkempi voimalasijoittelu ja alustavat tielinjaukset ovat selvillä. Paliskunta on mukana YVA-hankkeen seurantarhymässä.

Kysymys: Tuulivoimalan vaatiman maa-alueen laajuus?

Yleinen kommentti: Voimala vaatii noin hehtaarin alueen, jolta puusto poistetaan ja alue tasataan. Lisäksi tuulivoimaloille tarvitaan tielinjaukset, jotka pyritään suunnittelemaan mahdollisimman paljon olemassa olevia teitä hyödyntäen.

Tuuliwatin Simon hankkeissa yhden voimalan ja siihen liittyvien teiden vaatima maapinta-ala on arviolta noin 2 ha voimalaa kohti.

Kysymys: Onko uudessa Länsi-Lapin maakuntakaavassa tuulivoimaloille varattuja alueita Isosydänmaan paliskunnan alueella

Hanne Junnilainen: Esitteli vahvistetun Länsi-Lapin maakuntakaavakartan. Nykyisten hankkeiden lisäksi paliskunnan alueella sijaitsee kaksi tuulivoimarakentamiselle osoitettua aluetta.

Kommentti: Hajallaan olevat hankealueet aiheuttavat haittaa poronhoidolle enemmän kuin keskitetty rakentaminen.

Marja Anttonen: Yhteisvaikutukset myös muiden kuin tuulivoimahankkeiden osalta tulee huomioida (turvetuotanto, kaivokset) selvityksissä.

Kommentti: Tiivis yhteistyö ja avoin neuvottelu tuulivoimatoimijan ja poronhoitajien välillä on tärkeää, jotta tuulivoimarakentamisesta aiheutuvia haittoja voidaan vähentää ja ennaltaehkäistä. Keskusteluissa sovittujen asioiden tulee myös konkretisoitua käytännössä.

Kommentti: Poronhoito on aktiivisimpia maankäyttömuotoja Simossa, vaikkei toiminta välttämättä välity ulkopuolisille. Poronhoitajilla on Poronhoitolain mukainen nautintaoikeus poronhoitoalueella.

Simon kunta: Simon kunnan kanta ja viesti tuulivoimatoimijoille on, että poronhoidon ja muun maankäytön tarpeet tulee huomioida Simon tuulivoimahankkeissa.

Kommentti: Poroilla on luontainen laidunkierto ja tuulipuistojen alueet ovat erityisesti syksyllä porojen käytössä. Hankkeiden vaikutuksia esimerkiksi pyyntiaitojen käytölle on vaikea etukäteen ennustaa. Vaikutukset nähdään vasta tuulivoimaloiden rakentamisen myötä.

Hannu Kemiläinen: Porojen laidunkiertoa olisi hyvä selvittää YVA- ja

kaavaselostuksissa.

Kalle Oiva: Mitkä ovat suunniteltujen tuulipuistojen suurimmat haitat paliskunnalle?

Kommentti: Syyslaidunten menetys, sillä rannikolla on syksyisin suuri osa paliskunnan poroista ennen niiden keräämistä aitauksiin talveksi. Uusien talvella auki pidettävien teiden ohjaava vaikutus, jonka seurauksena porot voivat helpommin kulkeutua junaradalle tai vilkkaasti liikennöidyille teille. Simossa on kuollut junan alle kymmeniä poroja viime vuosina.

Hannu Kemiläinen: Valtatien 4 varteen sijoittuvan hirvi-/poroaidan siirtäminen tai uuden aidan rakentaminen rautatien pohjoispuolelle porovahinkojen vähentämiseksi? Kustannukset?

Kommentti: Uuden aidan rakentaminen muodostaisi poroille surmanloukun nykyisen Vt4:n varressa olevan ja uuden aidan väliin. Tienpitäjä ei halua todennäköisesti poistaa aita tienreunasta.

Hannu Kemiläinen: VR:n mukaan tulo, esim. junien vauhtia hidastamalla, parempi ratkaisu.

Kommentti: VR ei ole ollut halukas yhteistyöhön.

Aki Hakulinen: Sisääntulotiet Rajakiirin Seipimäen ja Tikkalan hankealueille pyritään mahdollisuuksien mukaan suunnittelemaan niin, etteivät tiet ohjaa poroja rautatielle.

Simon kunta: Seipimäen hankealueen eteläpuolelle suunnitellaan kevyenliikenteenväylää Torviaavalta Viantielle. Poroaita kevyenliikenteenväylän varteen voisi vähentää porojen liikkumista rautatielle tällä osuudella. Asiaa viedään eteenpäin suunnittelun edetessä.

Kysymys: Kiinteiden pyyntiaitojen käyttö?

Kommentti: Porot houkuttelevat aitoihin ruokinnalla, ei ajamalla. Porojen liikkumista on mahdollista ohjata ruokintapaikkojen sijoittelulla. GPS-seuranta hyvä apuväline arvioitaessa uusien aitojen/ ruokintapaikkojen toimivuutta.

Kommentti: Kiinteiden pyyntiaitojen lisäksi poroja kerätään syksyisin siirrettävien väliaikaisten säkkiaitojen avulla.

Simon kunta: Mikä on rautatien ja meren rannan välisen alueen merkitys poronhoidolle? Mahdollisuus rajata porot pois ranta-alueelta?

Kommentti: Meren rannikko ja saaret ovat tärkeitä laidunalueita syksyllä.

Kommentti: Kauriiden ruokintapaikkojen lisääntyminen rannikolla ohjaa nykyisin jonkin verran porojen liikkumista syys-/talviaikaan. Kauris levittää tauteja, jotka haitallisia poroille.

Kommentti: Rajakiirin hankesuunnittelun edistyessä voitaisiin

määrittää vaihtoehtoisia paikkoja poronhoidon aitarakenteille yhdessä poronhoitajien kanssa. Kiinteitä pyyntiaitoja voitaisiin rakentaa paikoille, jotka todettaisiin ajan myötä sopivimmiksi porojen syysaikaiseen kokoamiseen.

Marja Anttonen: Voidaanko kaavaan laittaa määräys, joka mahdollistaa pyyntiaitojen rakentamisen määrättyihin paikkoihin?

Simon kunta: Kaavamääräys ei välttämättä tarpeen. Voitaisiin tehdä sopimus paliskunnan ja tuulivoimatoimijan välille aitojen sijoittamisesta. Tuulivoimatoimija hoitaisi sopimukset maanomistajien kanssa alueen hyödyntämisestä porojen syyserotukseen ja kiinteiden pyyntiaitojen rakentamiseen erikseen sovittaviin paikkoihin.

Marja Anttonen: Tarvitaanko lisää GPS-pantoja porojen seurantaan?

Kommentti: Lisäpannat tarpeen.

Kysymys: Kenellä mahdollisuus saada tietoja nykyisistä pannoista?

Vastaus: Paliskunnalla ja Tuulivatilla.

Marja Anttonen: Paliskuntain yhdistyksellä on olemassa valmis sopimuspohja pantojen käytöstä. Anttonen toimittaa hakemuspohjan Rajakiirille.

Kysymys: Pannan hinta?

Vastaus: Panta n. 600 €. Vuosikulut muutaman kymppin vuodessa.

Kalle Oiva: Seuranta aloitettava hyvissä ajoin riittävän aineiston keräämiseksi ennen hankkeen toteuttamista.

Aki Hakulinen: Rajakiiri voi hankkia lisää GPS-pantoja paliskunnalle. Paliskunta ja Rajakiiri tekevät sopimuksen pantojen käytöstä. Pannat pyritään hankkimaan tulevan kesän aikana.

Kysymys: Miten seurannasta saatavaa tietoa käsitellään paliskunnan ja Rajakiirin kesken?

Kommentti: Voidaan järjestää seurantaryhmä sovittuna ajankohtana, jossa käydään läpi pannoituksesta saatu tieto alueen porojen liikkeistä. Pannoitus ei välttämättä heti kohdistu oikeisiin poroihin, jotka liikkuvat hankealueelle Tarvittaessa pannat siirretään eri poroille erotusten yhteydessä.

Aki Hakulinen: Järjestely sopii. Tehdään sopimukset pannoituksesta ja selvitetään raportointi mahdollisuudet palvelun tuottajalta (Tracker). Seurantatieto tulee saada sekä paliskunnan että Rajakiirin käyttöön.

Kalle Oiva: Seuranta-aineisto hyvä toimittaa myös paliskuntaryhdistykselle, jotta tietoa voidaan hyödyntää tulevaisuudessa myös muiden hankkeiden yhteydessä.

Yleinen kommentti: Seurantaryhmä saatujen seurantatulosten arvioimiseksi voitaisiin järjestää ainakin ennen rakentamisen aloittamista ja pari vuotta rakentamisen jälkeen. Seurantajakson tulee olla riittävän pitkä (väh. 2-3 vuotta rakentamisen päätyttyä) vaikutusten selvittämiseksi.

Marja Anttonen: Onko tarvetta tehdä sopimusta uusien pyyntiaitojen rakentamisesta?

Simon kunta: Epäselvyyksien välttämiseksi sopimus paliskunnan ja tuulivoimatoimijan välille kannattaa tehdä. Ennen sopimuksien tekoa määrättävä sopivat paikat aidoille. Paikkojen selvittely vaatii aikaa ja onnistuu vasta rakentamisen päätyttyä, kun muutokset porojen liikkumisessa on selvitetty.

Simon kunta: Jatkossa, jos on tarvetta paliskunnan ja tuulivoimatoimijan välisille neuvotteluille voi paliskunta olla yhteydessä joko Simon kuntaan tai suoraan tuulivoimatoimijaan. Neuvotteluita hyvä käydä YVA-selvitysten valmistuttua, kaavoituksen yhteydessä.

Aki Hakulinen: Rajakiiriin voi ottaa suoraan yhteyttä poronhoitoa ja Rajakiirin tuulivoimahanketta koskevissa asioissa.